

Sturm Géza naplója

augusztus 13., péntek

Tizenkét óra öt perckor dobták le az első bombákat. Most fél nyolc van. Esteledik. A bátyámnál, Dezsőnél alszunk. Mária a két gyerekkel, Hugival és Emivel fent, az ágyon, én a lábuknál, lent, a lópokrócon. Dezső bohóckodik a lányoknak. Előadja a világszámát, ahogy ő mondja. Bolhás lett a szalmától, így mikor a sparhelt fölé áll, és prüszkölve megrázza magát a nyálcseppek és a kipotyogó bolhák sisteregnek, pattognak a tűz fölött. A gyerekek röhögnek, a szobában pedig égett szag lesz a megpörkölődött hajától. Hugi azt mondja, Dezső bácsi a bolhacirkusz. Ezen Mária is nevet. Nagyon szépen nevet.

Kaptak valamiféle édeskés szószot a németektől. Dezsőék udvarában is állomásoznak páran. Felállítottak hátul, az ólak mögött egy menzát. Talán így hívják. És tüzet raktak, és kevergetik a szirupos ételeiket a tűz fölött. Ezzel kínálták a lányokat. Hugi nem akarta megkóstolni, pedig éhes volt. Mária, mint afféle anya mondta, hogy legalább egy kanállal enni kell belőle, hogy holnap jó idő legyen. Ízlett neki, az első falat után már kérte a másodikat. Úgy tűnik, holnapután is jó idő lesz.

Dezső azt mondja, cigarettázni akar, menjek ki vele az udvarra. Kimegyek. Nekidőlünk a hidas oldalának. Most szabad, most nincs benne disznó. Kérdezi, miért nem röhögök én az ő világszámán, mikor mindenki más röhög. Csak én nem. Közben hallgatom, még érzem a haja égett szagát. Nem válaszolok. Megkérdezi újra.

Beszélni kezdek, Dezső rágyújt.

A riadó után kivezényeltek minket az Achim utcába romokat takarítani, mondom. Ott aztán a Horváth Jóska mondja nekem, hogy Géza, te meg itt, mikor a ti házatok is romokban? És akkor rohanni kezdek. Az Árpád utca sarkáról látom, hogy a szomszéd Blázovicsék háza és a mi házunk is összedőlt, csak a nagy szoba áll még egyedül. Kaparok a téglák között, ahogy csak bírok. Egyiket a másik után dobálom arrébb, próbálok a romok alá furakodni. Pár köröm leszakadt. És akkor odakiált valaki az utcáról, hogy Géza bácsi, ne tessék félni, láttam őket a Meggyeskert felé menni. Máriát a két kislánnyal.

Dezső úgy dohányzik, mintha minden kifújás egy sóhaj lenne. Dezső sóhajtozva dohányzik. A háború előtt is így dohányzott, csak most könnyebb észrevenni.

A Meggyeskert, tudod, mondom neki, ott ástam le a bunkert. Azt mondja, tudja. Nem lehetett nagyon mélyre, mondom, mert a Tapolca partján hamar jön fel a víz, de így is el lehet féni hármuknak kényelmesen. A gödörre raktam vastag akác ágakat, szalmát, aztán úgy rá a földet. Máriával biztonságban vannak a gyerekek. Vitték a barna bőröndöt, és mentek a Meggyeskertbe, amint megszólalt a sziréna. És akkor azt gondoltam, hogy a galambok nem érdekelnek, azokat nem bánom, ha elpusztultak, de a körtefákat, meg kell nézmem, amiket a gyerekek születésekor ütettem. Mindenki kapott egyet. Emi, Hugi, Mária, meg én is. Már messzebről látom, hogy a fáknak nem esett bajuk. A felszálló por belepte őket, koszosak voltak, meghajlottak, de álltak még egymás mellett, az udvar végében. De láttam ott valamit. Mert a szomszéd Blázovicsékat találták el, nem minket. És ők otthon voltak. A kislány is.

És én a Blázovics nagymama hajas arcbőrét láttam meg fent, az egyik körtefa ágán. Be kellett fogynom az orromat, Dezső, mondom. Olyan bűdös volt a szőr a fején, mint te a sparhelt fölött.

Dezső nem szólt semmit, bejöttünk.

Lefekvésig a lányok még kétszer kérték a világszámot.

Holnap megyek, megnézem, feltörték-e a nagyszobát. Oda pakoltunk be mindent, ami megmaradt. Azt az ajtót még be lehetett zárni. Van ott kölni, felhúzó pipi a gyerekeknek, hajba való piros szalag, szóval szinte minden.

Ha tényleg jó idő lesz, elkezdem takarítani a romokat.